

ትሕትና

ንባባት፡ ኢሳያስ 1:10-20፣ መዝ. 50:8-23፣ ማቴ 23:1-12።

ሕይወት ወዲ ሰብ ድሕሪ ውድቀት ቀዳሞት ወለዲ እንተ ረከናዮ ትዕቢት፣ አንነት፣ ክፍአት ብምግባር እዩ ዝፍለጥ። ነፍሲ ወከፍና ኣብ ሕይወትና ከም እንርእዮ ጸገም ናይ ከምዚ ፈተና ኣሎና። ሰባት ስምና ከካፍኡ ክጸልኡና ወይ ከዋርዱና እንከለዉ ክንጸውር ይኸብደና ሽዑ መልሰ ግብሪ ንህብ። እዚ ውድቀት ዘምጽኦ ጸገም እዩ።

ክርስቶስ ነዚ ብውድቀት ዝመጽኦ ጸገም ደቂ ሰብ ክዕሪ ትሕትና ከም ቀንዲ መጋበሪ ገሩ እዩ መጺኡና። ኣምላኽ ሰብ ብምዃን ንኣና ብኸሉ ብዘይ ኃጢአት ብምምሳል ቀሪቡና ባህርና ወሲዱ። እዚ እዩ መሠረት ትሕትና ኣምላኽ። ፈጣሪ መልክዕ ፍጡር ክለብስ እንከሎ። ንኣና መሲሉ ሱቕ ኣይበለን ሕይወቱ ትምህርቱ ኩሉ ኣብ ትሕትና ዘምርሐ እዩ ነሩ። ከምዚ ኸኣ ኢሉና።

“እቲ ርእሱ ዘልዕል ኪሓስር እዩ፣ ርእሱ ዜትሕት ከኣ ልዕል ኪብል እዩ እሞ እቲ ኻባኻትኩም ዝዓበዩ ኣገልጋሊኹም ይኹን” (ማቴ 23:12) ኢሉና። ትሕትና ኣንቲ ካብተን ኣብ መጀመርታ ኣብ ስብከቱ ደጋጊሙ ዝነገራን ዘርኣዮን እዩ። ኣብ እምባ ኣብ ዘስተምሃሮ እቶም ንጽድቂ ዚጠምዩን ዚጸምኡን ኪጸግቡ እዮም እሞ ብጹዓን እዮም (ማቴ 5:6) እናበለ ትሕትናን ንጽሕናን ንሰብ መሰረት ኣጎሱን ምስ ኣምላኽ ክራኽብ ዝሕግዝ ከም ዝኾነ ነገሩና። ብመንፈስ ትሑት ምዃን ድኻ ምዃን ብቀዳምነት ዝሰርዓ ኣብ ብፅዕና፣ ቅድስና ዘብጽሓ እዩን።

ጎይታና ኣብ ኩሉ ትምህርቱ ደጋጊሙ ትሕትና ኣብ ሕይወትና ክነዘውትር ነገሩና። “ከም ሕጻናት ትሑታት እንተ ዘይኮንኩም መንግስተ ሰማይ ኣይክትኣትዉን ኢኹም ኢሉና፣ ኣብ ማቴ 23:1-12 ትዕቢት ፈሪሳውያን ድሕሪ ኣጋሊዱ “እቲ ርእሱ ዘልዕል ክሓስር እዩ፣ እቲ ርእሱ ዘትሕት ክኸብር እዩ” እናበለ መንፈስ ትሕትና ገሊጹ ነገሩና።

ቅ. ኣጎስጢኖስ ሓደ እዋን ሰለስት ቀንድን ኣድለይትን ናይ ጽድቂ ስርሓት ንገር ተባሂሉ ምስተሓተ ሓደ ኣገዳሲ መልሲ ሂቡ ይብሃል። እታ ቀዳመይት ትሕትና እያ፣ እታ ካልኣይቲ ትሕትና እያ እታ ሳልሳይቲ ትሕትና እያ እናበለ መሊሱ።

ናይ ጎይታና ትሕትና ኩኖ ርድኢትና እዩ ንሱ ትሕትና ኣይኮነን ምሂሩ ብትሕትና እዩ ዝነበር ነሩ። ኣብ ቤተልሔም ኣብ መብልዕ ማል ክውለድ መሪጹ፣ ቆልዓ እንከሎ ንግብጺ ኣብ ዓዲ ጓና ተሰዲዱ። ኣብ ናዝሬት ከም ማንም ሰብ ዓብዩ። ከም ጸራቢ ኮይኑ ዕለታዊ ሥርሑ ይገብር ነሩ። ኣብ ህዝባዊ ኣገልግሎቱ ንርስኡ ዘማዕቁበሉ ቤት ኣይነበሮን። ኢሳያስ ኣቐዲሙ ከምዚ ኢሉ ነሩ “ንዑቕን ብሰብ ድርቡይ ነበረ ብዓል ስቓይ ብሕማም ልዱይ ከምቲ ኣብ ቅድሚኡ ገጸም ዝጉልብቡሉ ሰብ ዝተዋረደ ነበረ ንሕናውን ገለ እኳ ኣይቆጸርናዮን” (ኢሳ 53:3)። ካልኣት ከላግጹሉን ከም ማንም ከይተፈልጠ ክነብር መሪጹ፣ ተጸሪፉ፣ ተእሲሩ፣ ተወቐዑን ተሳቕዩን። ቅ. ጳውሎስ ናብ ሰብ ፊሊጵስቶስ ከም ዝጸሓፎ “ንርእሱ ትሕት ብምባል ክሳብ ሞት ኣረ እኳ ደኣ ክሳብ ኣብ መስቀል ሙማት ተኣዘዘ” (ፊልጵ 2:8)። ሞቱ ናይ ሓደ ባርያ ሞት ክኸውን ኣፍቀደ። ክርስቶስ ኩሉ ሕይወቱ ዘምሃሮ ትሕትና እዩ።

ቅ. ፍራንቸስኮስ ሓደ ካብቶም መማህርና ትሕትና ነቲ ናይ ክርስቶስ ትሕትና ኣጸቢቐ ዘስተማቐረን ዝተረድኦን ከምዚ ኢሉ፡ “ነፍስወከፍ ዕለት ዝገልጸ ከምቲ ንርእሱ ኣትሑቱ ካብ

ሰማይ አብ ማሕጸን ማርያም ዝኃደሮ እዩ። ነፍሲ ወከፍ ዕለት አባና መጺኡ ዝወረዶ ውርደትን ክንርኢ ካብ ሕጽኒ አብኡ አብ መንበሪ ታቦት አብ ኢድ ካህን ክንርእዮ ይደልየና። አብዚ ቅዱስ እንገር ከምቲ ንሓዋርያቱ ብሓቀኛ ሰውነቱ ዝተራእዮም ከምኡ ሎሚ ንኣና እውን ርእሱ ከርእየና ይደሊ” እናበለ አምላኽ ዘርአዮ ትሕትናን ንሕና ክንኮዮ ዘሎናን ክገልጹ ኢሉ ዝሃቦ ቃል እዩ።

እቲ ርእሱ ዘልዕል ኪሓስር እዩ፤ ርእሱ ዜትሕት ከአ ልዕል ክብል እዩ፤ እሞ እቲ ኻባኻትኩም ዝዓበየ አገልጋሊኹም ይኹን” (ማቴ 23:11-12) ኢሉና። ክርስትና አብ ኩሉ ክበጽሕ ትሕትና ከም ቀንዲ መጋበሪ ተራእዩ ዝኾነ ክርስትያን ክገብሮ ዘለዎ እዩ፤ አብዚ ጊዜ ጾም እምብአር ሓደ ብዝያዳ ኻንገብሮ ዘሎና አብ ሕይወትና ንርእስና ልዕሊ ካልኦት ክብ ዘበልናሉ ንኻልኦት ዝነግቕናሉ፤ ንአይ ይጥግመኒ ዝበልናሉ እና ሓሰብና ነቲ ጎይታና ዘርአዮ ትሕትና እናዘከርና ነቲ ንሱ ዝአዘዞ ክንፍጽም እዩ።

ትሕትና ዝጎደሎ ሕይወት ከም ጨው ዝጎደሎ መግቢ እዩ። አብ ገለ እዋን ትሕትና ከም ሕመቕ ወይ እውን ልቦና ከም ዝግደልና ኮይኑ ክርአ ይክአል እዩ፤ ግን መጠን ትሑታት ዝኾናሉ ሕይወትና ሰላም ፍቕርን ምርድዳእን እዩ ዝበዝሖ። ንትሕትና ዘጥፍእ እዚ ሎሚ ዓለም ብዓለሙ አብ ስቓይ አውራጃ ዘሎ ትዕቢት አንነት መን ከማይ ዝብል እዩ። ሰይጣን ዝተገደተሉ ልቢ ቀዳመይቲ መለለይቱ እነ ዝብል እዩ። ንብዙሓት አብ መገዲ ጥፍኦት ዘብጽሖም ልቦም አምላኽ አብ ክንዲ ዝሰፍሮ ሰይጣን ክሰፍሮ ምስ አፍቀዱ እዩ።

ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ርእስና ክንክሕድ ዕለት ዕለት መስቀል ጸርና ክንስዕቦ እዩ ትምህርቱ። ብርግጽ መስቀል ቀሊል አይኮነን ከቢድ እዩ ገለ እዋን ክበዱ ከምቲ ንኢየሱስ ሰለስተ ጊዜ ዘውደቐ ሒዙና ክወድቐ እይኽእል እዩ፤ ግን ንጎቦ ቀራንዮ ደይብና ምስ ኢየሱስ ክንመውት ምስ እንመርጽ ሽዑ ጩራ ትንሣኤ ልብና ማሪኹ ንኹሉ ጸርና ክንቅጽል ንኽእል። ሕይወት መቐረት ዝህልዎ አምላኽ ብምልኡ ክመልኮ እንከሎ ጥራሕ እዩ። ቅ. አጎስጢኖስ ነፍስና ንአምላኽ ምስ ረኽበት ጥራሕ ከምእትዕርፍ ይነግረና። ዕረፍቲ የድልየና አሎ እዚ ኽአ ግዙፋዊ ዕረፍቲ ዘይኮነ ንአምላኽ ምርካብ እዩ።

ትሕትና ክነዘውትር እንከሎና ክንጥቀመሎም ዘሎና መንፈሳውያን መጋበሪታት ባዕሉ ክርስቶስ ምሂሩና አሎ፤ ከምዚ ኽአ ኢሉና፤ ምጽዋት ክንህብ ከሎና መለኽት ክንወቅዕ የብልናን፤ ማዕጸና ዓጺና ክንጽሊ አሎና። ብሕቡእ ንሓደ ከየርአና ክንጸውም ከም ዝጸምና መናፍሕ ከይንነፍሕ የጠንቅቕና። ነቲ ዝርአ ኩሉ ክንጻጽዎ አሎና፤ ካብ ናይ ክብሪ መናብር ክንርሕቕ አሎና፤ መሕጸቢ እግሪ ወሲድና አእጋር ጎረባብትና ክንሓጽብ አሎና፤ እዚ ኻንገብር ከሎና ክብሪ ዓለምን ኩሉ ምስኡ ዝኸይድ ከይደለና እዩ ክኸውን ዘለዎ። ከም ማንም እንገራን ወይንን ክንቁረስ፤ ክነካፍልንን ክንዕደልን አሎና። ምድራዊ ትዕቢትና ክነጥፍእ ካብ እግዚአብሔርን ካብ ክፉእ ዝገበሩናን ዝገበርናዮምን ጎረባብትና ሕድገት ክንሓትት አሎና።

አብ ጊዜ ጾም ንኹሉ ነገራትና ከምቲ አምላኽን ሰብን ዝደልዮ ክንዕረን አብ ጽቡቕ መገዲ ክንምለስን ኢና እንገብሮ። አብ ትንቢት ኢሳያስ 1:10-16 ዘሎ እንተ እንበብና ምርጫ ይህበና። ብካልእ ከአ ከም ናይ መጨረሻ መጠንቀቕታ ገርና እውን ክንርእዮ ንኽእል። ብሓቂ አስተውዕል አቢልና እንተ ርአና ጎይታና ማራኺ ዕድመ ወይ መዘኻኸሪ እዚ ወይ እቲ ዘይትብለሉ የቕርበልና። ነዚ ዕድመ እንተ ዘይተቐቢልና ናይ ብሓቂ ጸማማት ወይ ቀልቢ ዘይብሎም ኢና። አምላኽ ከም ብእምነት ዝበሰልና ገሩ እዩ ምስ ነፍሲ ወከፍና ምስኡ ክንዛረብ ወይ አብ ቅድሚኡ ዝደልየና ዘሎ። ማንም ሰብ አይኮነን ምሳና ዝዛተ ዘሎ እግዚአብሔር ባዕሉ እዩ።

“ተነሰሁ ካብ ኃጢአትኩምውን ተሓጸቡ ገዛእ ርእሰኹም አንጽሑ፤ አብ ቅድመይ ክፋእ ምግባር ሳደጉ፤ ሠናይ ምግባር ተመሃሩ፤ ብቕንዕና ፍረዱ፤ ንጥቕዓት ርድእዎም፤ ንዘኸታማት ፍትሒ አውጽኡሎም ንመበለታት ተጠበቑለን” እናበለ ይዛረበና አሎ። ክንሳሕ እንተ ኸአልና “ብኃጢአትኩም እኳ ኽም ደም እንተ ቕሕኩም ከም በረድ ከፃዕድወኩም እየ” እናበለ አብዚ እዋን ክንገብር ዝግብአናን እንረኽቦ ጸጋን የብርሃልና።

አብ መዝሙር 50፡8-23 ዘሎ እንተ አንበብና ምሕረት እግዚአብሔር ናይ እቶም ሕይወቶም አብ መገዲ አምላኽ ዝመልሱ ይነግረና። ስለምንታይ ንሕጊ አምላክ ብሓሶት ከም እንሕልዎ ንኸውን እናጸላእናዮም ከም አርዑት ከም ዝኸብዱና ገርና እናነበርና ከም እንሕልዎምን እንቕበሎምን ኮና እንነብር። ከምዚ እንተ ኾነ ከምቲ አተሓሳስባ ቆልዑት እዩ ዘሎ ርድኢትና። ብአእምሮ ዓቢና ካብ አምላኽ መምርሕን ጸግዕን ምትብባዕን ክንሓትት አሎና። እዚ መምርሕና ምትብባዕን ከም ዕድመ ኮይኑ ሎሚ ይቐርበና አሎ። ዕድመና ጸዊዕትና ሓቂ ከም ዓላማና፤ ንዝተጋዘዙ ክንእርም፤ ንልመና ዘኸታማት ክንሰምዕ፤ ንመበለታት ክንከላኸለልን እዩ። እዚ ክንገብር እንተ ኸአልና ድሕነት አምላኽ ክንርኢ ኢና። ንኹሉ ድኽመታትናን ጌጋታትና ሓዲግና ንርእስና ሓደ ልብና መንፈስን ክነጥሪ ኢና።

ጸም አብ ሕይወት ነፍሲ ወከፍና ሓዲስ ልብን ሓዲስ መንፈስን እንገብረሉን እዩ። እዚ እዋን ንኸፋእ መገዲ እንሓድገሉ ንጽቡቕ ከአ እንምሃረሉ ጊዜ እዩ። ሎሚ አምላኽ ዕድመን መምርሕታትን ዝህበና ዘሎ ከም መጠንቀቕታ ክፈራርሓና ኢሉ አይኮነን። ካብ ፍቕሪ ተላዲሉ ንዝጠፋእና ደቂ አብ ቤቱ ክንኦቱ ክንምለስ እሞ ጣዕሚ ወላዲ ክነስተማቕር ኢሉ እዩ። አምላኽ እዝዞ ከም ዝሓርር መስዋዕቲ ዝቐርቦ አይኮነን ዝደሊ ዘሎ እንታይ ድኣ ፍጹም እምነት ከም ምስጋን ዝግርግ እዩ ድላዩ። እዚ ጊዜ ትሑት ክትከውን ዝምህር እዩ። ሓዲስ ልብን መንፈስን ክነጥሪ እንተ ዘይክአልና አብ መኣዲ ድሕነት ክንጽንበር ክኸብደና እዩ።

ነፍሲ ወከፍ ጊዜ ጸም ሓዲስ ዕድል ንተሓድሶ ትሕትናን ዝዕድም እዩ። ቤተ ክርስቲያን ነዚ ዕድል በብእዋኑ አብ ቃል አምላኽ ከም እንቕርብ ስለ እትገብረና ክንምስግን ይግብአና። ሎሚ ዝያዳ ዕድላት ንቃል አምላኽ ክንሰምዕን ክንቅበልን፤ ከምኡ ንኸማና ዝበሉ አሕዋትና ብትሕትና ክቐርቡ ክንመክርን ክንስሕቦም ናይ ነፍሲ ወከፍና ሓላፍነት እዩ።

እግዚአብሔር ሓውኻ/ሓፍትኻ አበሎ/ላ እናበለ ይሓትት አሎ። ጉዕዞ ሰማይ ንበይንና ክንጉዓዝ አይኮነን ዝድለ ዘሎ ብሓባር ክንጉዓዝ አብ ሓደ መኣዲ ፍቕሪ ክንምገብ እዩ ድላይ አምላኽና ስለዚ አበሎ ሓወይ ሓፍተይ ክንብል አምላኽ ዝሓቶ ሕቶ እዩ። ከም ቃኤል ሰይጣን ሓዲሩና ሓላው ሓወይ ወይ ሓፍተይ አይኮነኩን እንተ በልና አብ ቤትና መርገም ኢና ነምጽእ ዘሎና።

ጣዕሚ ዓለምን አነ ዝብል መንፈስና ከማርኸና እንከሎ ንክፍአትን ጥልመትን ክንገብር ቀሊል እዩ። ሥጋና ብምቐት ብቐሊል ዝስዓር ስለ ዝኾነ ርእስና ስምዒትናን አተሓሳስባና ክንመልኽ እዚ ቅዱስ ጊዜ ጸም ሓጋዚና እዩ። ነዚ ተረዲእና ካብ ርእስናን ግጉይ ስምዒትናን ወጺእና ንክርስቶስ ክንስዕቦ ሎሚ ንበገስ።

እዚ ጉዕዞ ጸምና እምብአር ናይ ገዛ ርእስና አቲና ንስምዒትናን ንአይ ይጥግመንን አብ ክብሪ ርእስና ዝብል መንፈስ አጉዲልና ትሕትና አብ ውሽጥ ልብና አሕዲርና ምእንቲ ካልአት ኢልና ክነፍቅርን ክነገልግልን ዝብል ቅዱስ መንፈስ አብ ልብና ንዝራእ፤ እዚ ኸአ ምእንቲ ክብሪ አምላኽን ድሕነት ነፍሳት ክንገብር ንማለት እዩ።

ማርያም ብአምላኽ ዝለዓለ ክብሪ ረኺባ ኣደ ክርስቶስ ካልኣይ ኣካል ቅድስት ስላሴ ኮይና። መልአኽ እግዚአብሔር ጸጋ ዝመልአኪ እግዚአብሔር ምሳኺ እዩ እናበለ ኣበሲርዋ። ኤልሳቤጥ ዘደመዳ ማርያም ዝረኸበቶ ጸጋ ርእያ ስለ ዝኸአለት እዚ ኹሉ ካበይ ኮነለይ እናበለት ኣደ ጎይታይ ኣብ ቤተይ ክትመጽኢ እናበለት ኣኸቢራት። ማርያም ወላ እኳ እዚ ኹሉ ትበሃል መለልይኣ ትሕትና እዩ በዚ ኣደ ትሕትና ትበሃል። ኣብዚ ቅዱስ ጉዕዞ ጸም መገዲ ትሕትና ምሃርና ንበላ።

“ትሑታት ውሉድ ኣምላኽ ክብሃሉ እዮም እሞ ብጹኣን/ዕዉታት እዮም”።

አባ ንጉሠ ፍሥሐ